

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: **Současná péče o umírající pacienty z pohledu ošetřujícího personálu**

Autor: **Aneta Stránská**

Téma bakalářské práce je vhodně zvolené a je aktuální. Umírání a smrt jsou důležitou součástí každého lidského života a v posledních několika letech se dostávají do popředí zájmu jak u zdravotnických pracovníků, tak i u širší veřejnosti.

Teoretická část:

Celkově je práce sepsána na 64 stranách, přibližně polovina je věnována teoretické části, polovina pak části empirické. Cíle práce jsou jasně definovány. Teoretická část práce se zabývá procesem umírání a smrti, potřebami umírajících a jejich blízkých a problematikou paliativní a hospicové péče v ČR.

Na s. 16 studentka uvádí, že: „Již celá léta se ve zdravotnictví diskutuje o tom, zda říci nemocnému pravdu či nikoliv. Pokud nemocný informace vyžaduje, jsou mu sděleny,...“. Chtěla bych k této problematice podotknout, že ze zákona vyplývá pro lékaře povinnost pacienta o jeho stavu informovat. Bohužel však komunikace mezi lékařem a pacientem není vždy uspokojivá (týká se i otázky sdělování informací o stavu pacienta).

Teoretická část práce je přehledná. Velmi pozitivně hodnotím snahu studentky proniknout do problematiky umírání tím, že absolvovala týdenní praxi (pravděpodobně ze své dovolené?) v hospici. Prokazuje tímto tak důležitý rozměr lidskosti.

Empirická část

Výzkumný problém je definován jasně, práce si klade 8 dílčích cílů, které se týkají problematiky spojené s umíráním.

Vzorek tvoří celkem 92 respondentů. Jedná se o ošetřující personál několika oddělení ze semilské, turnovské a jilemnické nemocnice. Soubor lze pro účel bakalářské práce považovat za dostatečně velký. Za metodu šetření byl zvolen anonymní dotazník, který se skládá ze dvou částí, první se týká charakteristiky respondentů, druhá část o 17 otázkách se týká vlastní problematiky názorů na umírání. Dotazník je součástí příloh (příloha č. 1), ke zvoleným otázkám nemám námitek.

Výsledky výzkumu jsou popsány, údaje jsou prezentovány procentuálním zastoupením respondentů. Výsledky jsou též prezentovány formou výsečových grafů a tabulek (tyto jsou součástí příloh, kde je uveden absolutní počet jednotlivých odpovědí i procentuální zastoupení). Každá otázka je hodnocena samostatně. Výsledky jsou jasně a přehledně prezentovány.

V diskusi studentka rozebírá zjištěné skutečnosti. V závěru práce studentka shrnuje výsledky výzkumu a svůj pohled na problematiku umírání.

Literaturu tvoří celkem 29 titulů, v textu je však citována méně než polovina titulů, některé citace v textu mají buď chybně uvedený rok (s. 15, s. 23) a jedná se o překlep v textu nebo vzadu v seznamu literatury a nebo tato citace v seznamu literatury chybí. Internetové citace nejsou správné. Práce obsahuje celkem devět příloh, tyto jsou kvalitně zpracovány.

Pouze u přílohy č. 9 – tabulky bych doporučovala u čísla tabulky do závorky přidat ještě číslo otázky v dotazníku. Tyto by se potom více zpřehlednily.

Celkové stanovisko:

Téma práce je velmi zajímavé, je vhodně zvolené a aktuální. Cíle bakalářské práce jsou jasně definovány a splněny. Práce je pěkná, přehledná, vzorek respondentů dostatečný. Mezi určité nedostatky patří problematika práce s literaturou.

Chtěla bych autorku ocenit, za její snahu o proniknutí do problematiky umírání (stáž a pomoc v hospici), kdy prokázala svoji lidskost a podotknout, že lidskost je to, čeho je nám všem velmi třeba a co je na nás lidech snad nejdůležitější.

Náměty pro diskusi:

- Co Vy osobně pokládáte za hlavní překážky a problémy dobré péče o umírající pacienty v ČR? Jaká opatření byste navrhovala ke zlepšení této péče – na úrovni celostátní, na úrovni regionální, v rámci jednotlivých zařízení, a také v rámci jednotlivých lidí – vzhledem k otázce přístupu ke smrti a umírání?
- Na základě dotazníkového šetření udáváte, že 48 % respondentů (s. 51) se necítí být dostatečně připraveno na péči o umírající pacienty. Je to tedy téměř polovina vzorku. Jak by se tato situace mohla zlepšit? Kdo je dle Vašeho názoru odpovědný za nedostatečnou přípravu zdravotníků ohledně zmiňované problematiky?
- V otázce tišení, tlumení bolesti 15 % respondentů vzorku (s. 48) uvádí, že na jejich pracovišti je bolest tlumena špatně či spíše špatně. V čem vidíte největší problém?

Závěrečnou bakalářskou práci klasifikuji **výborně**.

V Hradci Králové 2. listopadu 2006

MUDr. Lenka Hodačová, Ph.D.
Ústav sociálního lékařství
Univerzita Karlova v Praze
Lékařská fakulta v Hradci Králové